

Рудні корисні копалини України

МЕТА: поглибити знання учнів про мінеральні рудні ресурси, їх класифікацію та запаси на території України; розвивати вміння працювати самостійно; удосконалювати практичні навички роботи з картою «Корисні копалини», тектонічною та фізичною картами; продовжувати екологічне виховання учнів.

Обладнання: підручник, зошит, мультимедійна презентація, атлас

Тип уроку: комбінований

ХІД УРОКУ

I. Організація класу

II. Актуалізація знань

III. Мотивація навчальної діяльності

<https://www.youtube.com/watch?v=BiBM-RjoEVA&t=69s>

**Рудні корисні копалини –
це гірські породи і мінерали з яких
виплавляють метали**

**Руди чорних
металів**

Залізні

Марганцеві

**Руди кольорових
металів**

Нікелеві

Титанові

Ртутні

Свинцеві

Уранові

Золото

Мідні

Карта корисні копалини

Залізнi руди

залізняк

Залізнi руди

**гематит, або
червоний залізняк**

**Залізнi руди мають
магматичне
походження й
утворилися у
докембрійський час у
межах Українського
щита**

Залізні руди

За розвіданими запасами залізних руд Україна посідає **четверте місце** та **входить до десятки світових виробників та експортерів залізорудної сировини**

Залізні руди видобувають

- **Криворізькому басейні,**
- **Кременчуцькому та**
- **Білозерському районах**

Криворізький залізорудний басейн

<https://www.youtube.com/watch?v=BiBM-RjoEVA&t=69s>

Промислове освоєння
Кривбасу розпочалось із
другої половини ХІХ ст..
Багаті руди басейну
розробляють шахтним
способом, а бідні - кар'єрним.

ОРЛИНЕ ГНІЗДО

Особливе місце займає комплекс геологічних об'єктів, в долині річки Інгулець , де виходять на поверхню – багаті руди – Орлине гніздо.

Кременчуцький залізорудний район

Добувають руду відкритим
(кар'єрним) способом

Керченський залізорудний басейн

Розташований на Керченському півострові АР Крим. Руди представлені бурими залізняками. Вони приурочені до осадового чохла молодії Скіфської платформи, розробляються кар'єрним способом

Білозерський залізорудний район

Має поклади багатих залізних руд у Запорізькій області. Розвідані запаси багатих руд з середнім вмістом заліза 61% становлять 0,7 млрд. т .

Марганцеві руди

**Марганцеві руди
використовується при
виплавці сталі**

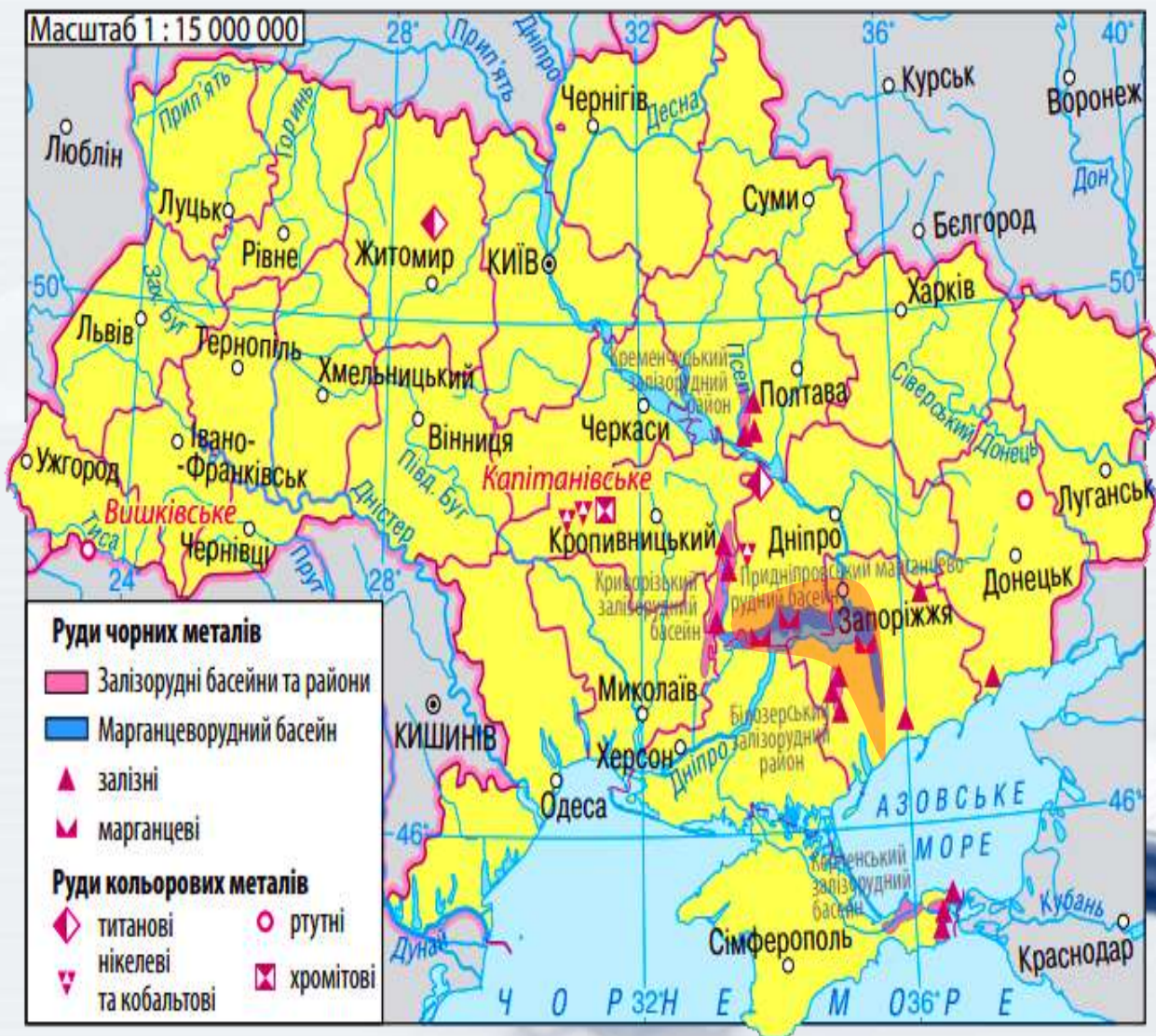

- За запасами марганцевих руд — одне з провідних місць —
- **22% світових запасів**

Видобувають

- **в Придніпровському марганцеворудному басейні**

Марганцеві руди

Нікопольський марганцеворудний басейн

До складу входять Нікопольське (Дніпропетровська обл.) і Великотокмацьке родовища (Запорізька обл.)

Кіновар

Ртутні руди

**Найбільше родовище -
Микитівське (Донецька обл.)**

**У Закарпатському прогині відоме Вишківське
родовище (Закарпатська область).**

**За запасами ртутних руд Україна
займає 2 місце в світі.**

**Нині ртуть застосовують у
медицині, в електрохімічній та
гірничій промисловості, у
приладобудуванні та металургії тощо**

Уранові руди

Уранові родовища зосереджені у Кіровоградській області, серед них – Новокосянтинівське та Кіровоградське. Уранові руди можуть забезпечити потреби діючих вітчизняних АЕС упродовж 100 років.

Титанові руди

Титановий концентрат

**Іршанське родовище
Житомирська обл.**

Золото

Золотий самородок

Золотий пісок

Родовище Мужіївське в Закарпатській області

Алюмінієві руди

Боксити

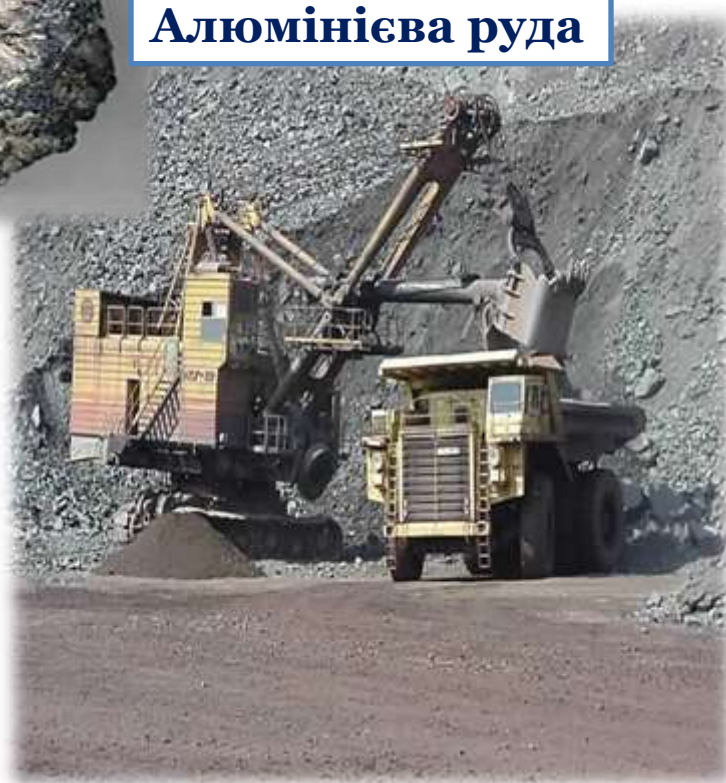

Чистий алюміній

Алюмінієва руда

**Запаси на території України
невеликі та складають близько
70 млн. т, а підтверджені 19
млн. т. Постачають алюмінієві
руди Високопільське,
Малишевське і Вовчанське
родовища**

Поліметалеві руди

Поліметалеві руди — мінеральні утворення, в яких основними цінними компонентами є свинець і цинк, супутніми — мідь, срібло, золото, олово, сурма, вісмут та інші.

Поліметалеві руди видобувають в на Закарпатті –
Берегівське і Мужіївське родовища

Ртутно-
поліметалеві
руди

Мідні руди

Свинцево - цинкові
руди

КОРИСНІ КОПАЛИНИ КРИВОРІЗЬКЬКОЇ:

три основні види залізняка:

- багаті руди, які надалі використовують у металургії;
- магнетитові залізисті кварцити, які надалі збагачують;
- окислені залізисті кварцити, які також потребують збагачення.

променистий кварц

яшма

- родовище лікувальних радонових вод;
- родовище сірководневих вод;
- родовище дуже рідкісних на території України залізистих вод.

буре вугілля,
мармур,
доломіти

сланці:

- сурик;
- охра;
- мумія;
- талькових сланців;
- будівельних пісків;

Рудні корисні копалини

Чорні метали

Залізні руди у Криворізькому залізорудному басейні, Кременчуцькому, Білозерському залізорудних районах та Керченському басейні

Марганцеві руди у Придніпровському марганцевому басейні

Кольорові, благородні, тугоплавкі, рідкоземельні й інші метали

Титанові руди в Житомирській (Іршанське родовище) та Дніпропетровській (Самотканське родовище) областях

Уранові руди в межах Кіровоградської та Дніпропетровської областей

На Кіровоградщині видобувають **хромітово-нікелеві руди** магматичного походження

Ртутна руда — кіновар (Микитівське та Вишківське родовища)

РУДНІ (МЕТАЛЕВІ)

Руди чорних металів

▲ залізні

▼ марганцеві

⊗ Залізорудні басейни та райони

⊗ Марганцеворудний басейн

Руди кольорових металів

◊ титанові

▼ нікелеві та кобальтові

○ ртутні

▽ свинцеві та цинкові

■ мідні

□ алюмінієві

⊕ поліметалеві

⊙ уранові

● золото

● Хромітово-нікелеворудний район

Негативні наслідки добування корисних копалин

Нагромадження відходів

**Утворення порожнин,
неконтрольоване
переміщення підземних вод**

**Виснаження і ерозія ґрунтів,
утворення ярів**

Вправа “ Знайди пару ”

Встановити відповідність

Микитівське родовище	Титанові руди
Криворізький басейн	Золото
Нікопольський басейн	Ртутні руди
Іршанське родовище	Залізні руди
Мужіївське родовище	Марганцеві руди

Вправа “ Знайди помилку ”

- На території Мужіївського родовища видобувають залізну руду
- Ртутні руди видобувають у Микитівському родовищі
- Родовища титанових руд пов'язані із Західно – Європейською платформою
- У Керченському басейні залізні руди мають осадове походження
- Жременчуцький район багатий на поклади алюмінієвої руди
- Іршанське родовище – найбільше родовище золота в Україні

ВИСНОВКИ

- Різноманітність рудних копалин зумовлена тектонічною будовою;
- Надра України багаті на залізу і марганцеву руду;
- Найбільший залізорудний басейн - Криворізький ;
- Нікопольський марганцеворудний басейн – один із найбільших у світі;
- Основними районами поширення руд кольорових металів є Український щит, Закарпатський прогин, Донецька складчаста споруда

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

Опрацювати параграф 20,
Заповнити таблицю, зробити
ВИСНОВОК

